

MUISTIO (LUONNOS)

TALENT BOOST OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika: 26.10.2021 klo 14.30-16
Paikka: Teams

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja kansliapäällikkö Anita Lehikoinen avasi kokouksen klo 14.30.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Kokousaineiston liitteenä toimitettu muistioluonnos hyväksyttiin.

3. DVV:n palvelut ja tunnistautuminen

Puheenjohtaja totesi, että Digi- ja väestötietoviraston palvelut ovat keskeisiä koulutus- ja työperusteisen maahanmuuttajan maahantulon ja asettautumisen mahdollistamisessa. Hän toi esiin akuutin huolen DVV:n palveluiden toimivuuden pullonkauloista. Ministeriöihin on kantautunut vakavaa tilannekuvaa kv.opiskelijoiden rekisteröintien pitkästä viiveestä, mikä estää tulijoiden Suomeen asettautumisen, muun muassa verkkoasioinnin, aloittamisen.

Tilannekatsauksen DVV:n palveluista ja kehittämisestä antoivat Maisa Gynther (DVV) ja Kaj Välimäki (VM).

Nykytilan haasteista Maisa Gynther toi esiin, että puheenjohtajan esiintuoma pullonkaula korjautuu DVV:n kansallisen työjonon myötä, jolloin alueellisesti erilaiset, venyneet käsittelyajat, saadaan kuntoon. DVV on priorisoinut työntekijärekisteröinnit, joiden käsittelyaika on n. 1 vko, perheenjäseniä tms. ei tässä ajassa käsitellä. Ajanvarausaikoja on ollut liian vähän auki. Jatkossa esim. neuvonnalla voidaan asiakasryhmiä ohjeistaa, jolloin ajanvaraus voi toimia paremmin ja ennakoivammin.

Kaj Välimäki (VM) esitteli DVV:n jatkokehityskohteina henkilötunnuksen (HETU) uudistamisen ja prosessien kehittämisen asiakasnäkökulmasta. Nopeimmat uudistukset edellyttävät lainsäädäntömuutoksia ja ne tulisivat voimaan vuoden 2023 alusta. Tavoitteena on saada HETU ulkomaisille nykyistä nopeammin uudistamalla lainsäädäntöä siten, että jatkossa HETU:n saisi esim. jo hakemusvaiheessa (esim. Suomessa oleva turvapaikanhakija). Ulkoisen UM:n palvelutarjoajan tunnistamalle jatkossa lakimuutoksen myötä myös HETU osaksi ole-prosessia.

Hallituksen esityksen valmistelu on käynnissä, lausuntokierros alkamassa vuodenvaihteen aikoihin sisältäen em. asiat ja mm. etärekisteröintimenettelyn, jossa itsepalveluna henkilö luo väestötietojärjestelmään identiteetin ja saisi HETU:n sitä kautta (digitaalisen henkilöllisyyden hanke).

Keskustelussa tuotiin esiin, että mikäli ulkoinen palvelutarjoaja tekee tunnistautumisen, ei HETU:a anneta automaattisesti. Kun Suomen hallituksen tavoitteena on triplata koulutus- ja tuplata työperusteisen maahanmuuton volyymejä, on selvää, että UM-verkosto ei pysty sormenjälkiä kaikilta ottamaan. On välttämätöntä antaa ulkoiselle palveluntarjoajalle oikeus ottaa oleskelulupahakemus ja biometria, jotta prosessi ei kuormita Suomen päätä.

Todettiin, että ennen HE lausuntokierrosta on TEM-SM-UM-OM -yhteistyössä varmistettava esityksen perustuslainmukaisuus sekä selvítettävä ulkoinen palveluntarjoaja hakemuksen vastaanottajana ja eteenpäin saattajana. Lisäksi keskustelussa nostettiin esiin, että Väestötietojärjestelmän (VTJ) digitalisoinnissa on syytä huomioida osajamaahanmuuton skaalan kasvu. Kaj Välimäki totesi, että VTJ:n skaalautuvuuden aikataulu ei ole vielä selvillä, enemmän kuin vuosi toteutukseen joka tapauksessa sillä asia on riippuvainen lisärahoituksen saamisesta.

Keskustelussa toivottiin, että alkuvaiheen asettautumispalveluita kokoava International House Helsinki ja muut vastaaville löydettäisiin valtion pitkäjänteinen rahoitusratkaisu, joka helpottaa osajien maahanmuuttoa ja asiakaslähtöistä, hallinnonalarajat ylittävän palveluketjun järjestämistä. Todettiin, että kun kehysriihessä on asetettu tavoitteet ja tavoitteena on pysyvä muutos, olisi myös syytä järjestää pysyvät resurssit.

Puheenjohtaja linjasi, että valmistellulle HE:lle tehdään välitarkastukset ja voidaan lisäksi esimerkiksi tilata valtiosääntötieteilijöiltä arvio HE toteutettavuudesta/tavoista edetä.

4. Osaajatarpeiden ennakointi

Ilmari Hyvönen (OKM) esitteli ohjausryhmälle ennakoon kokousaineistossa toimitetun muistion siitä, miten jatkossa koulutus- ja työperusteinen maahanmuutto huomioidaan työvoima- ja osaajatarpeiden ennakoititoiminnassa. Hän totesi, että osaajatarvetta palvelevat ”osaajaputket” ovat nuorisoiäluokkien kouluttaminen, työperusteinen maahanmuutto, joka on keinoista nopein sekä kv.opiskelijoiden rekrytointi koulutukseen suomalaisiin oppilaitoksiin ja korkeakouluihin. Tulevaisuudessa ennakointia ei voi enää tehdä sovittamalla osaajatarve nuorisoiäluokkien koon; on huomattava ikäluokkien pieneneminen ja katsottava osaajatarvetta kokonaisuutena samoin kuin sitä, mitä eri ”osaajaputkilla” halutaan tehdä. Puutteeksi ennakoitinkokonaisuudessa Hyvönen näki sen, ettei eri alojen osaamisreservikartoituksia ole laajalti tehty. Keskustelussa esiin tuotiin, että Business Finlandissa on juuri valmistumassa tällaiset kartoitukset 25 maan osalta. Ammattibarometrin uudistamistyö tuo ennakointiin oman lisänsä, samoin kv. rekrypilotit ja osaajareservien tunnistaminen Suomen ulkopuolella. Todettiin, että Business Finlandin kehittämiä Suomen ulkopuolisten osaajareservien tunnistamisen työkaluja on hyvä läpikäydä myös OKM:n ja OPH:n kanssa.

Lisäksi todettiin, että tiukka analyysi osaajatasoisesti yrityksissä tarvittavista osaajista tarvitaan myös. Keskipitkä- ja pitkäaikaväli ovat hyvin hämyisiä ennakoitavia; täytyy tarkentaa kysynnän määrittelyksi, johon sitten maailmalta etsitään osaajat.

Puheenjohtaja tiivisti keskustelun viestejä. Työvoimapulan suuntaa antavat luvut ovat todella tärkeitä, jotta ulkomailta tehtävä systemaattinen ennakoiva rekrytointi olisi mahdollista. Business Finlandin tekemä osaajien tarjontapuolen kartoittaminen on läpikatsottava myös, samoin täällä

oleva työvoimareservi, joka on myös osaamista kehittämällä ja muilla tukevilla toimilla saatettava työmarkkinoille. Tällaiseen täydentävän ja pätevöittävän koulutuksen hankintaan on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle (JOTPA) osoitettu resurssia.

Keskustelussa nousi esiin jatkuvan oppimisen tärkeys sekä tulijoille että Suomessa jo oleville ulkomaalaisille. Pääkaupunkiseudun työvoimapalveluiden kuntakokeilussa on havaittu, että pätevöittämissä koulutuksissa ja työvoimatarvealoilla korkeakoulujen relevantti jatkuvan oppimisen tarjonta on todella vähäistä. Metropolia ammattikorkeakoulu erottautuu tarjonnallaan edukseen ja korkeakoulujen SIMHE-palvelut toimivat hyvin.

Kaupunkien edustajat toivat esiin, että osaajatarpeiden muuttuessa alueella nopeasti, on havaittu, että ammatillisen koulutuksen reformissa jäi aukkopaiikkoja lyhytaikaisen koulutuksen toteutuksiin. Lisäksi todettiin, että ulkomaalaisten sote-alan työntekijöiden tuomisen lisäksi pitää rakentaa myös alan pitovoimaa, kuten jatkuvan oppimisen tarjontaa ja mahdollisuuksia tulijoille.

Puheenjohtaja totesi, että sote-alan koulutustarpeisiin ei ole mahdollista vastata vain suomalaisen nuorten ja aikuisten koulutuksella – tarvitaan näkemystä myös maamme ulkopuolelta tarvittavasta alan työvoimasta, jotta toimiva mix muodostuu. Kansainväliset rekrytoinnit ovat mahdollisuus luoda kestävä kasvua; ei tilata töihin vain yhtä ihmistä vaan nähdään hyötynä se, että Suomeen tulee osaajan mukana perhettä. Puheenjohtaja kertoi, että ammatilliseen koulutukseen ollaan käynnistämässä isoa hanketta, jossa pyritään turvaamaan koulutusmahdollisuudet II asteella kaikkialla Suomessa. Uudet toimintamallit on hahmoteltava vuoden 2022 toukokuulle.

Puheenjohtaja totesi OKM:n ottavan kopin jatkuvan oppimisen jatkotöissä siitä, että korkeakoulujen jatkuvan oppimisen palveluissa on useimmiten niin korkeat sisäänpääsyn kielitaitovaatimukset (B2), että potentiaalisesti eniten palveluista hyötyvät korkeakoulutetut maahanmuuttajat jäävät palveluiden ulkopuolelle.

5. SOTE-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelma

Pipa Turvanen (TEM) esitteli työsuunnitelman sote-alan kansainvälisen rekrytoinnin kehittämiseksi. Työsuunnitelman laatimisesta sovittiin SOTE-alan pyöreässä pöydässä elokuussa.

Alan työvoiman arvioitu kokonaistarve vuoteen 2030 on 200 000, josta noin 10 % (20 000) tulisi ulkomailta. Tämä tarkoittaa noin 2 500 kansainvälistä rekrytointia vuosittain vuoteen 2030 saakka. Näin ollen on tarpeen luoda kansallinen SOTE-alan kv.rekrymalli ja lisäksi keinoja akutteihin työvoimatarpeisiin. Akuutteihin tarpeisiin esitetään käynnistettävän kilpailutus valtakunnallisen lähtömaakoulutuksen hankinnasta.

Keskustelussa Birgitta Vuorinen (OKM) toi esiin, että vuosina 2020-2022 välillä on lisätty 1 000 paikalla SOTE-alan koulutusta; tämä syytä huomioida lukumäärien arvioinnissa. Lisäksi kv.rekrytoinnin malliin on tiiviiksi osaksi otettava pätevöitymispolkujen rakentaminen suomalaisille työmarkkinoille.

Keskustelussa nousi esiin, että vastaavanlainen akuutti työvoimapula on varhaiskasvatushenkilöstöstä ja esitettiin toive, että kansalliseen malliin otetaan mukaan myös varhaiskasvatuksen ammattilaiset.

Toisaalta kaupunkien edustajat toivat esiin, että kaupungit suurina työnantajina toimivat kv.rekryssä itsenäisesti, ohi työvoimahallinnon. Pohdittiin, miten kaupunkien tarpeet siirtyvät kansalliseen tarkasteluun ja miten valtakunnallinen toiminta voisi parhaiten tukea toimintaa, toisaalta

tunnistaa, että kv.rekrytoinneissa yksityisten toimijoiden rooli on suuri. Todettiin, että kansallisen kv.rekrymallin kehittämisen keskeinen ajatus on nimenomaan tukea sitä, että kysyntä kootaan ympäri Suomea ja valtio voi tehdä sopimuksia esimerkiksi lähtömaakoulutuksesta tai muista vastaavista toimista.

UM:n edustaja muistutti, että kun kaupungit ja muut toimijat toteuttavat esimerkiksi hoiva-alan rekrytointeja Aasiassa (erityisesti Filippiinit), on syytä muistaa ajoissa informoida ulkoministeriön kansalaispalveluosastoa ja ennen muuta asianomaisen maan edustustoa sujuvan maahantulon varmistamiseksi.

Puheenjohtaja totesi keskustelun päätteeksi, että kansainvälisessä rekrytoinnissa tarvitaan laadunvarmistuksen ja arvovaltapalveluiden tukea – näissä valtion rooli on keskeinen. Puheenjohtaja linjasi, että aktiivisen keskustelun vuoksi seuraavaan kokoukseen siirretään loput asialistan kohdat:

- Analyysi ja palautekeskustelu houkuttelupiloteista (Ulla Hiekkänen-Mäkelä, Business Finland)
- Tilannekatsaus Virtual Finlandin lokakuun katsaus (Jukka Kyhäräinen, UM)

6. Seuraava kokous keskiviikkona 15.12. klo 13-15 (Teams) → kokous siirtyi tammi-kuulle 2022.

Laura Lindeman
johtava asiantuntija

Ulla Mäkeläinen
opetusneuvos

LIITTEET LIITE 1 Kokousmuistio TB ohjausryhmä 22.9.2021
LIITE 2 DVV:n palvelut ja tunnistautumisen
LIITE 3 Osajatarpeiden ennakointi
LIITE 4 TB Intl Campaign Status
LIITE 5 SOTE-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelma
LIITE 6 SOTE-alan kv-rekrytoinnin työsuunnitelman diat

JAKELU Kansliapäällikkö Raimo Luoma, työ- ja elinkeinoministeriö
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Ylijohtaja Minna Hulkkonen, sisäministeriö
Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Maahanmuuttoasioiden päällikkö Teemu Haapalehto, Espoon kaupunki
Hallitusneuvos Jan Hjelt, työ- ja elinkeinoministeriö
Johtaja Riku Immonen, Pirkanmaan TE-toimisto
Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, Forssan kaupunki / seutukaupungit
Viestintäjohtaja Mikko Koivumaa, työ- ja elinkeinoministeriö

Johtaja Tiina Korhonen, Uudenmaan TE-toimisto
Neuvotteleva virkamies Taina Kulmala, valtioneuvoston kanslia
Elinvoimajohtaja Niko Kyynäräinen, Turun kaupunki
Ylijohtaja Jari Kähkönen, Maahanmuuttovirasto
Vararehtori Minna Martikainen, Vaasan yliopisto
Johtaja Pirkko Melville, ELY-keskus
Palvelualuejohtaja Jaakko Niinistö, Vantaan kaupunki
Teollisuusneuvos Sampsa Nissinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Apulaispäälikkö Raimo Pyysalo, Maahanmuuttovirasto
Asiantuntija Jere Päivinen, sosiaali- ja terveysministeriö
Elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, Helsingin kaupunki
Työllisyysjohtaja Regina Saari, Tampereen kaupunki
Johtaja Samu Seitsalo, Opetushallitus
Johtaja Heidi Rontu, Metropolia ammattikorkeakoulu
Maahanmuuttopäälikkö Jaana Suokonautio, ELY-keskus
Neuvotteleva virkamies Niina Suutarinen, valtiovarainministeriö
Konsulipäälikkö Pasi Tuominen, ulkoministeriö
Erityisasiantuntija Pipa Turvanen, työ- ja elinkeinoministeriö
Alivaltiosihteeri Nina Vaskunlahti, ulkoministeriö
Executive Vice President Paavo Virkkunen, Business Finland
Johtaja Birgitta Vuorinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtava asiantuntija Laura Lindeman, työ- ja elinkeinoministeriö (sihteeri)
Opetusneuvos Ulla Mäkeläinen, opetus ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

TIEDOKSI Ohjausryhmän varajäsenet
Kansainvälisten osajien veto- ja pitovoimatyöryhmän jäsenet
Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeen
ohjausryhmän jäsenet
Valtiosihteeri Ville Kopra
Valtiosihteeri Tuomo Puumala
Valtiosihteeri Tiina Vainio
Erityisavustaja Piritta Jokelainen
Erityisavustaja Iiris Niinikoski
Erityisavustaja Jenny Hasu
Erityisavustaja Antti Siika-aho
Erityisavustaja Eeva Kärkkäinen
Erityisavustaja Satu Mäki-Lassila
Erityisavustaja Markus Ylimaa
Erityisavustaja Johanna Sumuvuori
Johdon assistentti Mirja Lindholm
Johdon sihteeri Pia Högström